

SAMLING 7

Mars – 8. trinn

Sakramentet kommunion/eukaristi; Gud ofrer sin Sønn for oss

Kristi korsoffer er et mysterium. Ikke i den forstand at det er ufornuftig eller umulig å tro på, men i den forstand at det er noe som overgår vår menneskelige fatteevne. Det er gjennom troen at vi kan nærme oss dette kjærlighetens store mysterium at Gud elsker oss så høyt at han ofrer seg for oss og at dette blir virkeliggjort og nærværende for oss i Den hellige messe. Som kateket er din viktigste oppgave å formidle at dette er noe vi tror på og at vi i troens levde liv kan erfare dette som meningsfylt, uten at vi forstår alt. Kristi korsoffer er et 'Troens mysterium'. At vi kaller det nettopp det, i hver eneste messe, kan være et godt poeng å få frem.

I YOUCAT-konfirmantboken gis det noen eksempler på mennesker som har gitt sitt liv for andre. Å fokusere på disse er veldig bra, men vis gjerne til andre helgener også som kan inspirere ungdommene. Alle helgener har virkeliggjort troen i sine liv, selv om ikke alle er martyrer. Helgener på ungdommenes egen alder som f.eks. Carlo Acutis gjør et stort inntrykk på de unge og kan anbefales.

Aller viktigst er å aldri glemme at du selv er et forbilde i troen. Led og lær med ditt eksempel. Dine ord i undervisningen er selvsagt viktig, men enda viktigere er ditt eksempel. Vis dem at du selv tror på dette! La dem se at du i første rekke er en troende, som dem, og dernest deres lærer.

Helt konkret betyr dette for eksempel at når dere går til kirken for messe, må du ikke bare være «lærer» og mase og kjase; «Gå dit, sitt der, ikke bråk, spytt ut tyggisen» osv. osv. Alt dette er selvsagt viktig, men aller først må de se at du er en troende som er glad for å komme til kirken. Kors deg med vievannet, knel ned i stille bønn i benken en stund. La dem se du gjør dette fordi det betyr noe for deg, for din egen del. Gjør det først, selv om det er uro rundt deg. De må se hva du prioriterer først. At det er å hilse Vår Herre og be til ham i hans hellige hus.

Ikke undervurder ditt eget eksempel. De unge ser etter autentiske forbilder.

p. Frode Eikenes

VIETNESISK HELGEN

Hl. Andreas Dung-Lac

Les om denne helgenen og hans ledsagere på katolsk.no

Økt 1 – Teori

TEMA: Hva er et offer? Hvorfor ofret Gud sin sønn?

MÅL:

Å reflektere over det å ofre noe/noen, og over hvorfor Gud ofret sin sønn.

DU TRENGER:

- Ressurser (R): Hva er et offer?
- Bibel eller [Bibelselskapet | Nettbibelen](#) (Abraham ofrer Isak)
- Kortfilmen «The Bridge» (R)
- YOUCAT Konfirmant og YOUCAT Katekismen
- Ressurser du måtte trenge/ønske som tilhører økta og samlingen (R)

GJENNOMFØRING

En kjapp oversikt:

- 1 – Diskusjon: Hva er et offer?
- 2 – Vi leser i Bibelen: Abraham ofrer sin sønn
- 3 – Diskusjon over etisk dilemma: Utdrag fra kortfilmen «The Bridge» («Most»)
- 4 – Gjennomgå kap. 5 i YOUCAT Konfirmant. Se på referansene i margin (YOUCAT Katekismen og i Bibelen)

1 – Reflekter og diskuter: Hva er et offer?

Diskuter/reflekter i plenum: Hva menes med «et offer»?

Se på (og snakk sammen om) hva Store Norske Leksikon mener et offer er (R: lenke på nettsiden vår).

2 – Samtale rundt en bibeltekst

Les sammen (gjørne høyt) om Abraham som må ofre sin sønn Isak: 1 Mos 22, 1–19

Repetér innholdet i plenum.

I grupper eller to og to svarer dere på følgende spørsmålene:

- Hvorfor tror dere Gud ba Abraham om å ofre sin sønn?

3 – Samtale/diskusjon om filmsnutt:

Se noen minutter fra kortfilmen «The Bridge» der en far må ta valget å ofre sin sønn for å redde hundrevis av togpassasjerer. Men, **ikke fortell konfirmantene om hva som kommer til å skje**. Det kan være lurt å se filmen fra begynnelsen. Den dramatiske hendelsen dere skal fokusere på, skjer ca. midt i filmen. Om dere skal se hele filmen, får du avgjøre.

Dette er en kunstnerisk kortfilm. De har kanskje sett noen kortfilmer i forbindelse med novellelære på skolen. Her er det litt viktig å bare si at filmen er veldig annerledes enn vanlige filmer de kanskje ser, men at de må ha fokus på handlingen/interaksjonen mellom far og sønn og ikke så mye på presentasjon og kvalitet. Filmen har for øvrig vunnet en del priser, men for de fleste konfirmanter er den nok i en ganske annen stil enn det der vant til.

Diskuter i grupper/par, og så i plenum:

- Hva tenker dere om det valget faren gjorde?
- Ville dere ha valgt annerledes?

4 – Les og diskuter

YOUCAT Konfirmant kap. 5 og YOUCAT Katekismen

Gjennomgå hovedinnholdet i dette kapittelet (konfirmantboka). Se spesielt på historiene til Agata Mróz, Maximilian Kolbe og Franz Reinisch fra side 42 og 43.

Gi konfirmantene tid til å reflektere, stille spørsmål og snakke om det disse menneskene gjorde.

- Var det riktig?
- Ville de (konfirmantene selv) gjort andre valg?

Studer dette fra YOUCAT Katekismen (en del av disse står i YOUCAT Konfirmant kap. 5):

Y # 96: Hvorfor ble en fredens mann som Jesus dømt til døden på korset?

Y # 94: Visste Jesus at han skulle dø da han gjorde sitt inntog i Jerusalem?

Y # 98: Ville Gud sin egen Sønnns død?

Y # 101: Hvorfor måtte Jesus forløse oss på korset, av alle steder?

Y # 102: Hvorfor skal vi også akseptere lidelse i våre liv og slik « ta opp vårt kors» og følge Jesus?

Y # 99: Hva hendte ved det siste måltid?

Y # 100: Opplevde Jesus virkelig dødsangst i Getsemane kvelden før sin død?

Y # 87: Hvorfor tillot Jesus at Johannes døpte ham, selv om han var uten synd?

Y # 70: Hvordan drar Gud oss ut av den ondes dragsug?

Y # 76: Hvorfor ble Gud menneske i Jesus? (Eller: Hvorfor måtte Gud, som har stå stor makt/all makt, fødes som menneske for å kunne redde verden?)

Spørsmålene som er uthevet kan være fine å la konfirmantene reflektere over før dere ser på svarene (R). Dere kan gjerne konsentrere dere om noen av disse og ikke nødvendigvis gjennomgå alle.

Til slutt: Les om «Stedfortredelsens hemmelighet» fra side 44 og 45 i YOUCAT Konfirmant.

Økt 2 – Teori

TEMA: Kommunionens sakrament, messen og fastetiden

MÅL:

- Å knytte eukaristien opp mot det som skjedde i den stille uke og påsken
- Å forstå hvorfor vi faster
- Å bedre forstå messen gang.

DU TRENGER:

- Bibeltekster: Jesus blir fristet, det siste måltidet, Jesu død: Luk 4, 1–13 (evt. 1–30), Luk 22, 7–23, 39–71 og Luk 23. Fysiske bibler er best, men bruk [Bibelselskapet | Nettbibelen](#) (R)
- Påstandsark (sant/usant) (R) til Bibeltekstene
- Ressurser til presentasjon av tema (R)
- Oppsummeringsark om eukaristien (R)

GJENNOMFØRING

En kjapp oversikt:

- 1 – Spørsmål: Førstekommunion: Vi husker tilbake
- 2 – En refleksjon over innstiftelsesordene
- 3 – Hva skjedde med Jesus før og under den stille uke. Og: Hvorfor faster vi?
- 4 – Messen: Vi ser på messens helhet og oppbygning
- 5 – Nye helgengrupper og helgenpresentasjoner

1– Reflekter og diskuter

Tenk tilbake på førstekommunion og still følgende spørsmål:

- Hva skjedde da (førstekommunion)?
- Hva husker konfirmantene av hva de lærte og gjorde?
- Hvorfor skal man gå et helt år for å forberede seg til å motta kommunion?
- Og: Man kan få nattverd i mange andre kristne kirkesamfunn, men da trenger man ikke å gå til undervisning slik vi gjør. Hvorfor er det slik?
- Hva skjer med brødet og vinen under (før menigheten mottar) kommunionen?

2 – Refleksjon og teori

Ta en titt på messens gang (R) og finn frem til når kommunionen finner sted.

Se på ordene som blir sagt under innstiftelsesordene som blir sagt under den eukaristiske bønningen (R).

Ta og ét alle derav: For dette er mitt legeme som skal gis for dere.

Ta og drikk alle derav: For dette er mitt blods kalk, den nye og evige pakts blod, som skal utgives for dere og for de mange til syndenes forlatelse.

Gjør dette til minne om meg.

Still følgende spørsmål (i plenum) **uten å gi et fasitsvar** (uansett hva svarene blir):

- Hvorfor sier presten dette?
- Hør hva konfirmantene har å si til dette. La dem tenke høyt uten å korrigere, med mindre det blir totalt tullete svar.

3 – Refleksjon, bibellesninger og påstandark

Test forkunnskapen

Hvorfor faster vi før påske? Hva skjedde med Jesus i påsken?

Les høyt i Bibelen gjerne sammen, eller du leser for dem mens de følger med i Bibelen:

- Jesus faster i ørkenen i 40 dager og blir fristet av djevelen: Luk 4,1–13 (evt. 1–30)
- Jesus innstifter det siste måltid, blir tatt til fange, ført til Pilatus, han blir korsfestet, dør og blir gravlagt. (Oppstandelsen venter vi med til neste gang.): Luk 22 og 23

Fyll ut påstandarket i grupper eller to og to.

Gjennomgå påstandarket sammen.

4 – Messen i sammenheng med eukaristien

Gå tilbake til spørsmålet som ble tidligere (under del/punkt 2) om innstiftelsesordene i den eukaristiske bønningen):

- Hvorfor sier presten dette?

Denne gangen bekrefter du svarene (R).

Presenter (R) messens gang og sammensetning.

Bruk messeperlene (se Økt 3) hvis du ønsker.

Til slutt kan de fylle ut et oppsummeringsark (R) om eukaristien og messen (to og to eller i grupper) som dere gjennomgår i plenum.

5 - Nye helgen grupper og helgenpresentasjoner

Det er på tide å dele inn i nye grupper. Hvis du/dere føler dere ikke har så mye tid til å ha hele presentasjonen, kunne dere gjøre det litt annerledes denne gangen.

Du har (som du pleier) på forhånd valgt deg ut noen nye helgener som gruppene skal få tildelt. Etter at du har delt inn i de nye gruppene (uten å si noe om hvilket helgennavn hver gruppe skal få), kan du ta frem en kurv/eske e.l. der du har lagt navnene på de nye helgene. Hver gruppe trekker nå en lapp, og får dermed et helgennavn. Her kan det være fint/lurt å ha bildet av den helgenen de har fått sammen med navnet.

Så setter gruppene seg sammen og prøver å gjette hvem denne nye helgenen de har fått tildelt var. Hvor bodde denne, hva gjorde denne, hvorfor ble denne helgen- eller saligkåret, osv. Du kan rett og slett bruke de samme spørsmålene som du finner i helgenoppgaven (R). De må ikke bruke noen hjelpemidler denne gangen.

Etter noen minutter deler hver gruppe det de tror er riktig om sin helgen. Etter at de/gruppa har gjettet, kan du lese opp den faktiske informasjonen om denne helgenen. Stemte det de hadde gjettet?

Dette blir jo ikke så seriøst, men det gjør ikke noe. Det er fint å gjøre dette på litt annerledes og morsom måte. Kanskje kan du t.o.m. ha noen småpremier hvis noen faktisk gjettet noe som helst som var riktig.

Økt 3 – Aktivitet

TEMA: Messen «hands-on»

Lag gjerne messeperle-armbånd (R) og lær messens faste deler utenat.

Viktigst: Planlegg en messe sammen der alle får oppgaver.

MÅL:

- Å få et aktivt og fysisk forhold til messen.

DU TRENGER:

- Opplegget messeperle-armbåndet (R) hvis dere ønsker å lage dette
- En kirke og en prest
- En som kan ta en kjapp ministrantopplæring (med mindre du selv kan ta denne biten)
- Noen som er vant til å lede sang i kirken, og som kan hjelpe de konfirmantene som skal være forsangere
- Salmebøker, messebok/bøker

GJENNOMFØRING

En kjapp oversikt:

1 – Lag messeperlearmbåndet

2 – Hold et «Messekurs»: Alle får prøve ut de forskjellige oppgavene (fysisk gjennomgang i kirka)

3 – Planlegg en messe. Fordel oppgaver til messen. Øv godt!

4 – Gjennomfør messen.

1 – Messeperlene

Det er ofte vanskelig vanskelig for barn og ungdom å forstå messen, og å huske rekkefølgen på det som sies/gjøres. Det kan derfor være lurt å ty til noen pedagogiske hjelpemidler. Bruk av rytme, musikk, farger, fysiske gjenstander, lys og lyd er alle effekter som gjør at hjernen lettere kan lagre og huske informasjon.

For en tid tilbake siden, prøvde jeg å finne en litt artig og nyttig tilnærming til innlæringen av messen for første-kommunikanter. Resultatet var svært positivt. Ikke bare lærte barna messen bedre, men de synes også at det vi laget for å huske i messen var både gøy og fint.

Dette dreier seg helt enkelt om et armbånd med seks fargede perler som man setter sammen med makrametråd (vanlig garn fungerer fint). Dette kan se fint og fargerikt ut for barn, og bruker man f.eks. steinperler og litt naturtråd, så blir dette lett noe ungdommer kan forholde seg til også.

Hver perle representerer visse deler av messen, og fargene på perlene er valgt med omhu. Sjekk det ut på nettsiden (R) og prøv det gjerne. Nå er det aller viktigst å jobbe med selve messen, men ofte er det fint å gjøre noe som er litt annerledes. Ungdom på den alderen elsker ofte å gjøre slike ting/lage ting. Kanskje er oppgaven litt mer attraktiv for jenter, men det har fungert med gutter også.

Hvis noen har en idé om en annen måte sette sammen perlene på (enn ved å lage makramé), så la dem bare bruke kreativiteten. Det viktigste er egentlig at de har en del «hands-on»-aktiviteter. Det å jobbe fysisk med et tema stimulerer mye mer til læring enn kun å jobbe teoretisk, og så er det i tillegg med på å skape et godt sosialt miljø.

2, 3 og 4 – Messekurs. Øve til en messe. Gjennomføre en messe.

Punktene, slik de er beskrevet under «En kjapp oversikt» taler kanskje nok for seg selv. Det kan være lurt å la alle konfirmantene lære en fellesoppgave, og da er ministrering ofte en god løsning. Hvis hele gjengen er gira på å synge og man har noen som kan lede sang/kor, så *go for it!*

Forslag til oppgaver konfirmantene kan ha i messen

Ministranter
Lektorer
Lage forbønner
Lese forbønner
Velge sanger og messeledd
Lede sang (evt. øve i kor, band, soloinstrumenter, etc.)
Være kirkeverter
Lage program

På ressursidene (R) finner dere ideer og maler for hvordan man kan planlegge en messe.

Det er ofte slik at en del konfirmanter vegrer seg til å «være på scenen». Når man gjør noe i messen og er synlig, da er det akkurat som å være på en scene. Ikke glem det. Legg derfor ikke lista for høyt. Kutt heller ut å ha forsangere hvis ingen har lyst til å synge, eller la noen av de foresatte lese i en slik messe hvis det er få av konfirmantene som har lyst til dette.

VIKTIG: Hvis konfirmantene opplever at de må gjøre noe de er totalt ukomfortable med, kan dette prege hele eller store deler av deres opplevelser ved konfirmantundervisningen. Det kan faktisk lett få dem til å velge bort kirken – og troen – så fort konfirmasjonstiden er over. Dette kan høres litt drastisk, og t.o.m. banalt ut. Det har likevel sin forankring i større studier som tar for seg trivsel blant barn og unge. Her kommer det gang etter gang frem at det som for andre (her: oss kateketer) kan virke som små bagateller, ofte kan få dramatiske utslag senere i livet for de det gjelder (her: ungdommene/konfirmantene). Push derfor ikke konfirmantene for mye til å gjøre ting de ikke ønsker. Det som hjelper/fungerer (bedre) er ofte godsnakk og ros. Da tør de plutselig mye mer enn de selv var klar over 😊

Økt 4 – Sosialt

TEMA: Fastetiden – En annerledes tid som krever en litt annerledes Økt 4

MÅL:

- Å lære å gi avkall på noe / ofre noe (ofte for andre)

DU TRENGER:

- Kanskje skrivesaker

GJENNOMFØRING:

En kjapp oversikt:

1 – Diskuter og presenter: Hva er fasten, hva gjør vi og hvorfor?

2 – Aktivt engasjement: Hva kan du gjøre for andre?

3 – Planlegging og gjennomføring

1 – Diskuter og presenter

Hva er fasten, hva gjør vi og hvorfor?

Snakk sammen om dette og bruke gjerne de ekstra ressursene (R) for å gjennomgå.

Viktig: Man skal ikke gjøre noe som man forventer å få ros eller skryt for. En god ting (spesielt i fastetiden) er å lære seg å være litt usynlig og ydmykt. Snakk om dette (R).

2 – Aktivt engasjement

Hva kan du gjøre for andre?

Hver og en av konfirmantene skal tenke ut en spesiell ting de skal gjøre for andre denne fasten. **VIKTIG:** Det er ikke tillatt å tjene penger på dette!

Nedenfor/på neste side finner dere en liste over forslag til hva man kan gjøre. Dette er bare for å få tankene i sving. La konfirmantene komme med egne ideer. Men viktig er det at du godkjenner disse før de setter i gang:

- Vaske og rydde hjemme
- Vaske og rydde for en nabo eller en annen i familien
- Hjelp til med større ryddeprosjekter enten hjemme eller hos noen andre
- Tilby å handle for en som sliter å komme i butikken selv
- Tilby å besøke noen som er ensomme
- Være barnevakt
- Hjelp en lokalbutikk/bedrift, et sykehjem, Frelsesarmeen, Blå Kors, Caritas, e.l.

Bli enige om frekvensen her (hvor ofte og hvor mye, osv.). Dette kan variere stort fra konfirmant til konfirmant med tanke på hva de velger å gjøre.

3 – Planlegging og gjennomføring

Når dette skal planlegges, er det viktig at konfirmantene tar kontakt med den eller de man ønsker å hjelpe. Dette må være en del av planleggingsprosessen. For at ikke hele opplegget bare skal koke bort, er det lurt å få en bekreftelse (en slags kontrakt med signatur) fra de som skal hjelpes. På ressursidene (R) finner du et skjema som både kan brukes som kontrakt og til å holde oversikt over både antall ganger og det som ble gjort. Konfirmantene fyller selv ut skjemaet, med det er de som blir hjulpet som skal underskrive (både kontraktsiden og den siden med skjemaet for antall ganger man har gjennomført handlingen).

De fleste av konfirmantene kan trenge litt tid på å velge hva de skal gjøre. Her foreslås to varianter:

- a. Bruk tid på slutten av samlingen slik at hver og en sitter og tenker gjennom hva de ønsker å gjøre. Dette gir deg som kateket mulighet til å svare på spørsmål og veilede.
- b. Du sender dem tidligere hjem denne gangen, men setter en frist for når de skal sende deg informasjon om hva de ønsker å gjøre.

Forslag til avslutningsbønn fra YOUCAT Ungdomsbønneboken

«Mot en av de minste»

*Du har gått foran meg, Herre,
til de minste av våre brødre og søstre,
til de sultne og tørste,
til de nakne og fremmede,
til de syke og fengslede.
Ta meg med, Herre, til dine minste.... (Se resten på side 132 i bønneboken.)*